126 . Petreştii de Jos | Comuna: Cheile Turzii | Judeţ: Cluj | Punct: Cheile Turzii; Peştera Ungurească; Peştera Binder | Anul: 2018

Anul: 2018
Cod RAN: 55295.05
Perioade: Preistorie
Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu
Categorii sit: Domestic
Autori: Sorin Marcel Colesniuc, Gheorghe Lazarovici, Cornelia Magda Lazarovici Mantu, Diana Măriuca Vornicu, Constantin Aparaschivei, Cristian Oprean, Silviu Gridan
Instituții: Muzeul de Istorie Națională şi Arheologie Constanţa_, Universitatea "Lucian Blaga", Sibiu, Institutul de Arheologie Iași_, Institutul de Arheologie Iași_, Muzeul Bucovinei, Suceava, Muzeul Banatului Montan, Reşiţa, Asociaţia ArheoVest Timişoara

Raport

n cadrul campaniei arheologice din perioada 10-17 iulie 2018 s-a urmărit verificarea unor depuneri din câteva peşteri din ansamblul Cheile Turzii pentru a se stabili dacă şi aici au existat ateliere pentru prelucrarea obiectelor de podoabă legate de Epoca Cuprului. Atenţia noastră s-a îndreptat în mod special doar asupra a două peşteri, unde accesul este ceva mai uşor, comparativ cu altele unde este greu de ajuns şi din cauza modificărilor releifului, ca de pildă la Peştera Feciorilor, unde o parte din peretele muntelui s-a prăbuşit (fig. 1a.5, marcaj roşu; fig.1b). Astfel, în scurtul interval de timp dedicat cercetărilor atenţia noastră s-a îndreptat spre Peştera Balica Mare/Cetăţeaua Mare şi Peştera Călăştur (fig.1a.2, 1, marcaj galben, cu săgeată), ambele aflate pe versantul opus celor două peşteri cercetate anterior, Peştera Ungurească şi Peştera Binder (fig. 1a.3, 4). Din ambele peşteri s-a prelevat câte o găleată de pământ, ce a fost apoi spălat prin site, iar după uscare au fost culese artefactele care au apărut. Din păcate, rezultatele nu au fost cele la care ne-am aşteptat.Peştera Balica Mare sau Cetăţeaua Mare (fig. 2a-b) a fost afectată de numeroase intervenţii antropice de-a lungul timpului. Printre acestea amintim unele fortificaţii ce datează din Evul Mediu, iar conform legendelor locale aici s-ar fi adăpostit şi Nicolae Balica din satul Petreştii de Jos (aflat la capătul de vest al Cheilor Turzii), participant la răscoala curuţilor (1703-1711), după care s-a dat şi numele peşterii. Aflată lângă podul numărul 4 peste pârâul Hăşdate peştera este şi astăzi vizitată de numeroşi turişti, dar şi de unii căutători de comori.Am îndreptat o porţiune din profilul peşterii, într-o zonă ce nu părea deranjată, iar din pământul spălat de aici am recuperat câteva fragmente ceramice ce se leagă de culturile Zau (mai multe fragmente, fig. 3b) şi Petreşti (fig. 3a), alături de unele unelte din piatră cioplită (fig. 4a), ca şi de o mărgică (dintr-o rocă de tip sienit ?, fig. 4b), mai greu de atribuit cultural. În ceea ce priveşte artefactele din piatră cioplită, majoritatea au fost realizate din roci locale, ele prezentând diferite zone cu retuşe continui sau retuşe de uzură.Accesul la Peştera Călăştur (fig. 5a) este mai complicat decât cel la peştera Balica Mare. În acest caz am prelevat pământ din cel rezultat în urma săpăturilor efectuate aici de N. Vlassa în 1968 (fig. 5b), când a realizat şi planul acesteia cu localizarea săpăturilor sale şi a celor anterioare, a lui E. Orosz (fig. 5c). Din pământul spălat au rezultat câteva fragmente ceramice care pot fi atribuite culturii Bodrogkeresztúr-Toarte pastilate (fig. 6a), ca şi unele artefacte din piatră cioplită locală (fig. 6b), ce sugerează mai ales unelte pentru perforare. La acestea se mai adaugă, două fragmente ceramice legate de perioada Hallstatt (fig. 7a), ca şi un fragment ce poate fi atribuit perioadei romane (fig. 7b).Aşa cum se observă, verificarea noastră nu a contribuit la clarificarea problemei legate de prezenţa altor ateliere de prelucrare a bijuteriilor din diferite materii prime. Mărgica menţionată din peştera Balica Mare nu pare a fi preistorică şi este total diferită de cele descoperite până acum de noi în celelalte peşteri, respectiv Peştera Ungurească şi Peştera Binder.De asemenea în cadrul campaniei din anul 2018, Cristian Oprean a încheiat analiza oaselor de animale descoperite în cadrul săpăturilor arheologice din perioada anterioară în Peştera Ungurească şi Peştera Binder, iar rezultatele vor face subiectul unui studiu separat. Totodată, Măriuca Vornicu a analizat

Generat la: 06.08.2025 14:25

materialul litic cioplit descoperit în cercetările de la Cheile Turzii în intervalul 2006-2013, ca şi piesele provenind din campania 2016 de la Peştera Binder. Conform analizei făcute, în ambele cazuri predomină artefactele realizate din obsidian, urmate de cele din silex de tip volhinian şi materii prime locale. O caracteristică a utilajului din Peştera Ungurească esteprepondereņţa trapezelor şi a lamelor cu trunchiere retuşată şi nu a gratoarelor şi lamelor retuşate. Artefactele analizate din punct de vedere traseologic sugerează folosirea lor la diferite activităţi: trapezele au fost folosite ca armături; gratoarele la prelucrarea pieilor; lamele retuşate au fost utilizate ca inserţii pentru seceri în activităţi de recoltare a unor păioase sau pentru tăierea diferitor materiale.

Informații suplimentare online

Raportul 6448 din cronica.cimec.ro
Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro